

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.I.424/2009/7. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év október hó 20. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette és más bűncselekmények miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntető ügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Városi Bíróság 21.B.2/2005/73. számú, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.Bf.9/2008/13. számú ítéletét az **I. rendű terheltre** vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

Az I. r. terheltet a Nyíregyházi Városi Bíróság a 2007. szeptember 28. napján kelt 21.B.2/2005/73. számú ítéletével bűnösnek mondta ki 2 rb. jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntettében, valamint hitelezési csalás büntettében, és ezért halmazati büntetésül két évi börtönbüntetésre és 800.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását négy évi próbaidőre felfüggesztette.

Az ítéleti tényállás lényege a következő:

Az I. r. terhelt 1996-tól egy Kft. ügyvezetője volt. A kft. egy 10.000 tonnás, szemestakarmány tárolására szolgáló síktárolót épített 2000 tavasza és 2001 nyara között.

I/a. Ebben az időszakban a beruházáshoz az állam vissza nem térítendő állami támogatást nyújtott. A támogatást azonban csak olyan, számlákkal igazolt költségekre lehetett igényelni, amelyek a támogatás elnyerésének időpontját követően merültek fel.

Az I. r. terhelt a kft. nevében pályázatot nyújtott be, amelyben a nettó 88.876.000 forint összköltségű beruházáshoz támogatást kért, a kivitelezés idejét 2001. július 1. és december 1. közötti időszakban jelölve meg. Az Földművelésügyi és Városfejlesztési Minisztérium a pályázatot elbírálva 2001. szeptember 11. napján 26.663.000 forint vissza nem térítendő támogatás igénybe vételét engedélyezte a kft. számára; majd 2001. december 19-én hozzájárult ahhoz, hogy a kft. a beruházás megvalósítási határidejét 2002. júniusára módosítsa.

A támogatási okirat szerint a támogatás csak az előírányzott költségekre volt igénybe vehető, és csak olyan számlák alapján, amelyek a támogatási okiratban szereplő kezdő időpont után felmerült költségeket tartalmazta. Kivételként azonban lehetővé tette azt is, hogy a fejlesztéshez szükséges építőanyag, a beépítésre kerülő berendezés, a műszaki terv-dokumentáció és szakvélemény beszerzése kapcsán 2001. október 1. után keletkezett számlák - amennyiben ezek számlaösszesítőjét a kedvezményezett a pályázathoz csatolta -, valamint a pályázat benyújtása és az engedélyezési okirat kelte között keletkezett számlák alapján is igényeljen támogatást. A támogatás mértéke a számla nettó tartalmának 30 %-a volt.

Az I. rendű terhelt a támogatás folyósítása érdekében olyan kimutatásokat készített, amelyek a beruházás munkafolyamatait - valótlanul - 2001. szeptembere utáni dátummal tartalmazták, továbbá olyan építési naplót készíttetett, amelyben - ugyancsak valótlanul - a legalább egy évvel korábban elkészült munkafázisokat 2001. szeptember 18-i kezdőnappal tartalmazták.

Ezek felhasználásával a terhelt a 2001. december 12. napján 1.160.861 forint vissza nem térítendő támogatást vett fel. Majd 2003. január 9. napján a támogatás felhasználásáról szóló valótlan tartalmú beszámoló, valamint az ahhoz csatolt valótlan tartalmú számlák és kimutatások alapján további 25.500.550 forint támogatás kifizetését kérte, azt a látszatot keltve, mintha a beruházás 2001. szeptember 21. és 2002. november 12. napja között valósult volna meg.

Ezzel együtt a kft. összesen 26.661.000 forint támogatást kapott.

I/b. A fenti beruházáshoz a terhelt a kft. nevében 21.000.000 forint vissza nem térítendő támogatást kért a Megyei Területfejlesztési Tanácstól is. A tanács a pályázatot elbírálva 2002. április 10-én támogatási szerződésben engedélyezte a kért összeg folyósítását a kft. részére. A szerződés szerint azonban a támogatás kizárólag a 2001. októberét követően felmerülő költségek fedezésére volt fordítható.

Az I. r. terhelt a kivitelezés tényleges időpontját a valóságtól eltérően tüntette fel, és így az előzőekben említett valótlan tartalmú számlák és kimutatások alapján 2001-ben 1.012.331 forint, majd 2003. január 8-án 20.973.646 forint támogatást vett igénybe.

A támogatás felhasználásáról pénzügyi beszámolót készített, amelyben a beruházás kezdő időpontjaként 2001. októberét, a beruházás aktiválásának időpontjaként pedig 2002. november 20-át tüntette fel. A beszámolót 2003. március 26. napján benyújtotta a Megyei Területfejlesztési Tanács Pályázatos Támogatási Osztályának, amelyet az elfogadott.

II. Az I. r. terhelt az előző beruházáshoz felveendő hitelről 2001. november 7. napján szerződést kötött az Erste Bank Hungary Rt.-vel, amelyet 2002. február 6. napján módosítottak.

A módosított szerződés szerint a pénzintézet a kft. részére 18.994.000 forint hitel nyújtását vállalta azzal, hogy azt olyan számlák fedezésére fordítja a hitel felvevője, amelyek megfelelnek a Földművelésügyi és Városfejlesztési Minisztérium által nyújtott támogatásról szóló támogatási okiratban rögzített feltételeknek.

A hitelkérelem kedvező elbírálása érdekében a terhelt azokat a valótlan tartalmú kimutatásokat csatolta, amelyeket a minisztérium által nyújtott támogatás kapcsán is felhasznált.

Miután a pénzintézeti fiók intézte a minisztérium és a területfejlesztési tanács által nyújtott támogatás pénzügyi lebonyolítását is, a terhelt által ezek kapcsán szolgáltatott valótlan adatok kedvezően befolyásolták a hitelkérelem elbírálását.

A kft. a hitel részleteit rendszeresen törlesztette.

Ugyan a bizonyítékok értékelése során, azonban tényként rögzítette az első fokú bíróság azt is, hogy a terhelt az eljárás során a

minisztérium által nyújtott támogatás, illetve az ERSTE Bank által nyújtott kölcsön teljes összegét visszafizette.

Az első fokú határozatot az ellene bejelentett fellebbezések folytán másodfokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2008. október 22. napján kelt 2.Bf.9/2008/13. számú ítéletével megváltoztatta; a Kft-vel szemben 47.570.644 forint vagyonekbeosztást rendelt el, az I. r. terhelt által fizetendő bünyügyi költség összegét módosította, egyebekben vele szemben az első fokú határozatot helybenhagyta.

Határozatának indokolásában az első fokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette. Ennek lényeges elemei a következők:

- Az I. r. terhelt által az Földművelésügyi és Városfejlesztési Minisztériumhoz benyújtott pályázat azt tartalmazta, miszerint a beruházás kivitelezését még nem kezdték meg; a pályázat benyújtása előtt 420.000 forint tervezési díj merült fel, illetve 1.601.600 forint értékben hullámpalát szereztek be.
- a Kft. a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumtól összesen 26.596.998 forint támogatást kapott; az utolsó részösszeg utalására 2003. március 7. napján került sor. Ennek visszavonására nem került sor, a támogatási okirat lezárására 2007. szeptember 30-án került sor.
- A Megyei Területfejlesztési Tanács pályázati kiírásában támogatási feltételként szerepelt az is, hogy a pályázat befogadása előtt megkezdett beruházásra támogatás nem adható; a pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban felmerült, a tervezési munkákkal kapcsolatos számla azonban elismerhető.
- A tanács által nyújtott támogatás utolsó részletének átutalására 2003. január 22-én került sor.
- A területfejlesztési tanács a támogatási szerződést 2008. május 16-án lezárta.
- A terhelt által a kft. nevében megkötött kölcsönszerződésben szerepelt az is, hogy az adós a kölcsönt csak a szerződésben meghatározott célra használhatja fel.

Emellett ugyancsak az indokolási részben, de tényként rögzítette a másodfokú bíróság azt is, hogy a támogatásokat sem a kft., sem a terhelt nem fizette vissza, így mellőzte az első fokú bíróság erre vonatkozó megállapításait.

A jogerős határozatok ellen az I. r. terhelt védője felülvizsgálati indítványt nyújtott be, annak jogalapját a Be. 427. § (1) bekezdés a) és b) pontjában jelölve meg, azonban mindvégig a 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt felülvizsgálati okra hivatkozva.

Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok védenek bűnösségét részben az anyagi jogszabályok megsértésével állapították meg; a tényállás I. és II. pontjában írt cselekményekkel a terhelt nem követett el bűncselekményt, miután azok nem voltak veszélyesek a társadalomra. Mindkét esetben az általa irányított kft. érdekében járt el, nem tudta és nem is tudhatta, hogy a támogatás igénybe vételével esetlegesen bűncselekményt követ el, miután erre a támogatási szerződésekben őt nem figyelmeztették.

Emellett hivatkozott a védő arra is, hogy az eljáró bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, miután nem adtak számot arról, hogy miért nem adtak helyt a terhelt előzetes mentesítésére vonatkozó indítványának.

Ezen túl álláspontja szerint megsértették a büntetőeljárás egyéb szabályait is, mivel védenek terhére valamennyi bűncselekmény kapcsán kétséget kizáró módon nem bizonyított tényeket vettek figyelembe.

Utalt arra is, hogy a másodfokú bíróság vagyonekbezárást kimondó rendelkezésének jogalapja is hiányzik, miután a támogatási szerződésből eredő kötelezettségeinek a kft. maradéktalanul eleget tett, és semmilyen bizonyíték nem támasztja azt alá, hogy a támogatás összegével gazdagodott volna; a támogatást nyújtó szervezetek sem kezdeményezték a szerződések felmondását és a támogatás visszakövetelését. Ráadásul a megkezdett beruházások támogatásának tilalmát csak egy 2003-ban hatályba lépett kormányrendelet mondta ki, így ennek büntetőjogi következménye nem lehet védenekére és a kft-re nézve.

Az indítvány szerint a másodfokú ítélet iratellenes, mivel csak azoknak a tanúknak a vallomását vette figyelembe a bíróság, amelyek a vádat támasztották alá.

Ezért a Legfelsőbb Bíróságtól a megtámadott határozatok megváltoztatását kérte; elsődlegesen az I. r. terhelt felmentésére és a vagyonekbezárást mellőzésére, másodlagosan a terhelt előzetes mentesítésben részesítésére, harmadsorban a másodfokú határozat hatályon kívül helyezésére és a megyei bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, a terhelt bűnösségnek megállapítását támadó és az eljárási szabálysértésekre hivatkozó részében pedig alaptalannak találta.

Ezért indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn (BF.1438/2009.).

-.-.-.-

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt - az ügyészi indítványban kifejtettekkel egyetértve - részben kizártnak, részben alaptalannak találta.

A Be. 416. (1) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, illetve ugyanezen törvényhely b) pontja alapján akkor, ha bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt a bíróság törvénysértő büntetést szabott ki.

A Be. 423. § (4) bekezdésére figyelemmel azonban a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak az abban meghatározott ok alapján bírálhatja felül.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján ugyancsak felülvizsgálatnak van helye, ha a bírósági határozat meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c), illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor; ez okból a határozat felülbírálatára akkor is sor kerül, ha az indítványt nem erre alapozva nyújtották be.

Az I. r. terhelt bűnösségét támadó - a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított - indítvány nem helytálló az alábbiak miatt:

Az irányadó tényállás szerint a Földművelésügyi és Városfejlesztési Minisztérium támogatási okirata alapján a terhelt által a kft. nevében igényelt támogatás kizárólag olyan számlák alapján volt felhasználható, amelyek a támogatási okiratban szereplő kezdő időpont után felmerült költségeket tartalmazták. A terhelt által benyújtott pályázat is azt tartalmazta, hogy a kft. a támogatást olyan beruházáshoz igényli, amelynek kivitelezését még nem kezdték meg.

A védő által állítottakkal szemben azt, hogy támogatás nem adható a pályázat benyújtása előtt megkezdett beruházásokra, a költségvetési támogatásról szóló 15/2001. (III. 3.) FVM rendelet III. Fejezete írta elő. Emellett a bűncselekmény akkor fejeződött be, amikor a támogatás utolsó részletének kiutalása is megtörtént.

A Megyei Területfejlesztési Tanács által kiírt pályázati felhívásban - ugyancsak az akkor hatályos jogszabályi előírásokkal összhangban - szintén szerepelt az, hogy támogatás a pályázat benyújtása előtt megkezdett beruházásokra nem adható; a támogatás a tanács és a kft. között létrejött támogatási szerződés szerint is

csak a szerződésben feltüntetett kezdési időpontot követően felmerülő költségekre volt fordítható.

Így az nem is kétséges, hogy a pályázatok benyújtása előtt megvalósult beruházásra a pénzügyi támogatást valótlán tartalmú okiratok felhasználásával szerezte meg a terhelt.

Emellett ugyancsak a valótlán tartalmú okiratokat használta fel a gazdasági tevékenységhez nyújtandó hitel igénylése során annak kedvező elbírálása érdekében.

A terhelt, mint a kft. képviselője tisztában volt az általa felhasznált okiratok valótlán tartalmával; amennyiben helytálló lenne a védő azon állítása, miszerint nem ismerte a pályázati, illetve a hitelezési feltételeket, nyilvánvalóan nem került volna sor azok felhasználására, így tévedésre eredménnyel nem hivatkozhat.

Nem volt alapos oka arra sem, hogy azt feltételezze: cselekménye nem veszélyes a társadalomra; ezt megalapozó körülményre az indítvány nem is utalt.

Így a terhelt bűnösségére levont bírói következtetés helytálló; annak megállapítása során egyik bűncselekmény kapcsán sem sértettek anyagi jogszabályt az eljáró bíróságok.

Nem alapos a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontján alapuló - a vagyonelkobzás alkalmazását támadó, illetve az előzetes mentesítés mellőzését sérelmező - felülvizsgálati indítvány sem.

A terhelt által jogellenesen megszerzett támogatásokkal - azaz az általa elkövetett bűncselekmények révén - a kft. gazdagodott. Önmagában ugyanis az a tény, hogy a vissza nem térítendő támogatást nyújtó szervek nem mondták fel a támogatási szerződést, még nem teszi jogszerűvé a támogatások megszerzését.

Miután pedig a Btk. 77/B. § (2) bekezdése szerint a vagyonelkobzást el kell rendelni arra a bűncselekménnyel összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más gazdagodott, és ennek mellőzését a törvény nem teszi lehetővé, a másodfokú bíróság nem sértett törvényt az intézkedés alkalmazásával.

A Btk. 104. § (1) bekezdésére figyelemmel az előzetes mentesítés feltétele az arra való érdemesség; annak eldöntése pedig, hogy a terhelt érdemes-e a mentesítésre, a bíróság mérlegelésén múlik. Így annak mellőzése nem lehet felülvizsgálati ok.

Nem alapos az eljárási kifogásokra alapított felülvizsgálati indítvány sem; a felsorolt hiányosságok egyike sem olyan, amelyek az ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését eredményezné.

A bizonyítékok értékelését érintő kifogások lényegében a tényállást támadják, a Be. 423. § (1) bekezdése szerint azonban a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható. Így e részében a felülvizsgálati indítvány kizárt.

Ugyancsak nem teszi lehetővé a felülvizsgálatot az a körülmény, hogy az eljárt bíróságok nem indokolták meg részletesebben: miért nem adtak helyt a védő előzetes mentesítésre irányuló indítványának. A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint az indokolási kötelezettség megsértése csak abban az esetben abszolút hatályon kívül helyezési ok, ha indokolási kötelezettségének a bíróság olyan mértékben nem tesz eleget, hogy emiatt a határozat felülbírálatra alkalmatlan. A védő által kifogásolt mulasztás azonban nyilvánvalóan nem teszi a határozatokat felülbírálatra alkalmatlanná.

A Legfelsőbb Bíróság nem észlelt a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, egyéb feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem.

Ezért a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

Az ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, valamint a 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2009. október 20.

Dr. Édes Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészár Róza s.k. előadó bíró, Dr. Horváth Ibolya s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

írnok

